

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
งานการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ รูปแบบการจัด กลุ่มสนใจ
หลักสูตรวิชาการทำลูกประคบสมุนไพร ชื่อวิชาการทำลูกประคบสมุนไพร จำนวน ๓๐ ชั่วโมง

ความเป็นมา

ลูกประคบสมุนไพร คือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำสมุนไพรหลายชนิดมาผ่านกระบวนการทำความสะอาดแล้ว นำมาหั่นหรือสับให้เป็นชิ้นตามขนาดที่ต้องการตำพอกแตก ใช้สดหรือทำให้แห้งนำมาห่อหรือบรรจุรวมกันในผ้าให้ได้ รูปทรงต่าง ๆ เช่น ทรงกลม หมอนสำหรับใช้ นาบหรือกดประคบส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อทำให้กล้ามเนื้อผ่อนคลาย คลาย ถ้าเป็นลูกประคบสมุนไพรแห้ง ก่อนใช้ต้องนำมาพรมน้ำแล้วทำให้ร้อนโดยนึ่ง ลักษณะทั่วไปของลูกประคบสมุนไพร ลูกประคบสมุนไพรต้องห่อผ้าปิดสนิทรูปทรงต่าง ๆ ภายในบรรจุสมุนไพรสดหรือแห้งหลายชนิด รวมกัน กรณี ทำเป็นรูปทรงกลมปลายผ้าต้องรวมแล้วมัดให้แน่น ทำเป็นด้ามจับ ต้องมีกลิ่นหอมของน้ำมันหอมระเหยของสมุนไพรที่ใช้

หลักการของหลักสูตร

การใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพ เป็นหนึ่งในภูมิปัญญาไทยที่สืบทอดกันมา ซึ่งมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ระบุถึงการใช้พืชพรรณสมุนไพรตั้งแต่สมัยพุทธกาล การนำสมุนไพรมาใช้ได้ทั้งในแง่การนำมารับประทานเป็นอาหาร เช่น การรับประทานพืชผัก หรือนำมาประกอบเป็นอาหาร นอกจากนั้นยังนำมาใช้เป็นยารักษาโรคเวลาเกิดอาการเจ็บป่วย การใช้ลูกประคบสมุนไพรก็เป็นหนึ่งในภูมิปัญญาไทยที่คนไทยเรานำมาใช้กันตั้งแต่วัยรุ่นปู่ย่าของเราท่านผู้ฟังคงจะเคยมีประสบการณ์การใช้ลูกประคบสมุนไพรอยู่บ้าง แต่หลายท่านอาจจะไม่ทราบถึงรายละเอียดในเรื่องผล การรักษา วิธีการใช้ อาการที่เหมาะสมกับการใช้ลูกประคบสมุนไพรลูกประคบสมุนไพรเป็นภูมิปัญญาไทยที่มีมาแต่โบราณ เป็นการนำสมุนไพรพื้นบ้านชนิดต่างๆ มาใช้ประโยชน์ ในการคลายกล้ามเนื้อ ลดอาการปวดเมื่อย ลูกประคบมีพืชสมุนไพรเป็นส่วนประกอบหลัก อย่างน้อย 3 ชนิด ได้แก่ ไพล ขมิ้นชันและตะไคร้ อาจผสมสมุนไพรชนิดอื่นๆ เช่น ผิวมะกรูด ใบมะขาม การบูร พิมเสน ลูกประคบสมุนไพรมีอยู่ด้วยกันหลายสูตรทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละภูมิภาคของประเทศ ซึ่งจะใช้สมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆเป็นส่วนประกอบ การทำลูกประคบสมุนไพรแบบแห้ง โดยนำสมุนไพรมาทำความสะอาดแล้วหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ทำให้แห้งโดยการอบหรือตากแดด และห่อสมุนไพรแห้งด้วยผ้าดิบหรือผ้าฝ้าย แล้วมัดให้แน่นเป็นลูกกลมๆ หลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พุทธศักราช ๒๕๕๑ (แก้ไขเพิ่มเติม)พุทธศักราช ๒๕๕๕ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของการพัฒนาศักยภาพ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของการพัฒนาศักยภาพที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๒ ประการ คือความสามารถในการดำรงชีวิต มีพัฒนาการทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืนและความสามารถในการประกอบอาชีพ “การทำลูกประคบสมุนไพร” มีทักษะพื้นฐานการประกอบอาชีพตามความถนัดหรือความสนใจเต็มศักยภาพเพื่อเป็นการตอบสนองหลักสูตร จึงได้เกิดโครงการนี้ขึ้น

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพรจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

๑. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ มีทักษะในการทำลูกประคบและการประคบสมุนไพร
๒. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพร มีกลุ่มเป้าหมายคือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน ๓๐ ชั่วโมง

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร(แผนการสอน/แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้)

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	การทำลูกประคบสมุนไพร	- มีทักษะการทำลูกประคบและการนวดประคบสมุนไพร - รู้จักขั้นตอนการดูแลรักษาเพื่อการจำหน่าย	- ขั้นตอนเตรียมการประกอบอาชีพการทำลูกประคบและการนวดประคบสมุนไพร - ขั้นตอนการฝึกทักษะการทำลูกประคบและการนวดประคบสมุนไพร - ขั้นตอนการดูแลรักษาเพื่อการจำหน่าย	- แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยที่แต่ละกลุ่มจะได้รับมอบหมายงานให้ปฏิบัติ ในการจัดการเรียนการสอนครูจะสอดแทรกกิจกรรม ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมที่เน้นการให้ผู้เรียนได้รับข้อมูล/ข้อเท็จจริง กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการได้ลงมือปฏิบัติ/สังเกต และกิจกรรมการสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและครู	๕	๒๕

สื่อ/วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. ใบความรู้
๒. ตัวอย่างลูกประคบ

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล

๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

๓. วุฒิบัตรออกโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น